

נר מנחם

הגות לפרשת השבוע

לע"נ ר' מנחם ב"ר יששכר ומרת רחל ב"ר מנשה שרעבי ז"ל

הרהורים לפרשת אמור תשפ"א | מאת הרב מנחם יעקבזון ראש הישיבה

'מקדש ישראל והזמנים'

בפרשת אמור נקרא קטעים המופיעים גם בקריאות התורה של המועדים, ואף קטע הנאמר בקידוש של שחרית בחגים - 'אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדיי משם ולהלן מופעה סדרת המועדים על קרבנותיהם המיוחדים.

פתיחת פרשה זו במצות השבת אומרת פרשני, השבת איננה בין המועדים הנקראים 'מקראי קודש' רש"י אכן מעורר על הדבר מדוע נזכרה כאן שבת, והוא עונה בדרך דרש על פי חז"ל - כי הדבר בא ללמד ש'כל המחלל את המועדים כאילו מחלל את השבתות', לאמר, אל נא נזלזל בקדושת המועדים על אף שהותרו במלאכת אוכל נפש, ואל נא נקל יותר מן המותר. גם בימי 'חול המועד' עלינו לזכור כי הינם מקודשים בקדושת המועד ומלאכה שאיננה מותרת בהם - אסורה לחלוטין. (למען הדיוק רוב המלאכות גם המותרות - הותרו לצורך המועד בלבד, ויש מקום להחמיר גם בשיקול דעת לפני פעולות שכבר שגורות אצלנו לחלוטין כמותרות. אולם עיקר שימת הלב נצרכת שלא להגרר יתר על המידה שההלכה אכן מתירה).

אולם פשוטם של דברים מצריך ביאור נוסף, מדוע נכתבה השבת בפרשת המועדים?

התשובה על כך כפי שניתן ללמוד מדברי רמח"ל ומקורות נוספים - שהשבת הינה מקור גם לקדושת המועדים - ואף לקדושת ישראל המקדשים את המועדים.

כאשר אנו מברכים במועד 'מקדש ישראל והזמנים', אין הכונה כי השם מקדש את ישראל ומקדש אף את המועדים, העיקרון ההלכתי קובע כי חתימת ברכה תהיה לעולם בנושא אחד ולא בשנים. בעקבות זאת מבארת הגמרא כי הכונה בנוסח הברכה 'מקדש ישראל והזמנים' - מקדש ישראל שהם מקדשי הזמנים. כידוע קדושת המועדים אינה חלה מאליה אלא על ידי קביעת ראש חודש המסורה לבית דין. (הלוח שלנו כבר חושב וקודש על ידי בית דינו של הלל הזקן).

נמצא שאמנם מעלת המועדים מבטאת את העוצמה שנמסרה בידי עם ישראל, אולם לשבת ישנה מעלה אחרת שהיא יונקת את קדושתה רק מבורא עולם, אין צורך ב'קביעת השבת' וקידושה, אלא כלשון התלמוד היא 'קביעה וקיימא' (קבועה ועומדת). לקדושה כזו יש יציבות ואיתנות והיא מחוברת ישירות למקור, זוהי קדושה מלעילא, כשלעומת זאת לקדושת המועדים יש את מעלת היותנו שותפים ליצירתה והיא 'קדושה מלתתא'.

אולם לאור החלוקה הזו מבאר רמח"ל, אף קדושת ישראל שממנה מקור כוחם לקבוע את המועדים - יונקת מהקדושה המקורית שהיא אם כל הקדושות, וזו קדושת השבת, בהיותה כאמור קידושו של

הבורא ככתוב 'ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו' והיא אף הינה המקור של קדושת המועדים. לפיכך פותחת פרשת 'אלה מועדי ה' מקראי קודש' – בהזכרת השבת.

לאור זאת המשמעות של החתימה בשבת שהיא יום טוב 'מקדש השבת וישראל והזמנים' מתפרשת כך: מקדש השבת שהיא מקור קדושת ישראל שעל ידה מקדשים הם את הזמנים... **הכל יונק משבת!**

'השבת היא ה DNA של היהדות...'

מתוך האמור נלמד כי ככל שאדם מתחבר לקדושת השבת, ככל שהוא מעמיק את שייכותו אליה, אם בקיום כל הלכותיה אם בכיבודה ואם ביצירת רוחניותה וההכנה לקדושתה – כך יוסיף לזכות בהארה גם מכל ימי המועדים הבאים במשך השנה.

יפה אמר איש עסקים מפורסם לאור החלטתו להשבית את עסקי התעופה של החברה שרכש לא מכבר - 'השבת היא הדי. אן. אי. dna של היהדות...'. ובסגנון תורני: השבת היא לב האומה. שבת נקראת מלך (כלשון הרמב"ם) או מלכה בלשון חכמים. והמלך הוא לב העם כמו שכתב הרמב"ם 'ליבו הוא לב כל ישראל'. השבת היא הלב של השבוע והיא גם הלב של העם, אם אתה רוצה לראות באיזו מידה עם ישראל חי, צא ובדוק את פעימות הלב של השבת... אולי ליהודי שאינו שומר שבת עדיין יש חיות בגזע המח, אבל הלב שלו חדל מלפעום...

הממשלה והשבת

בתוך כל הקלחת הפוליטית, מתעורר חשש כבד מממשלה עויינת דת, מכזו שחלק גדול ממרכיביה רחוקים מיהדות כשם שהם רחוקים מראה"מ, זה מדאיג ומצער אבל אנחנו בידי שמים... מה יקרה למוסדות התורה ולחינוך התורני? זו דאגה אבל כשהמצב אינו בשליטתנו – נשאיר את הבעיה לבורא עולם ויש לו הרבה שליחים!

אבל מה יקרה לשבת, מה יקרה לאידישקייט של מדינת ישראל, לפרהסיה של השבת...

כאן זו כבר מלחמה בין כוחות הקדושה לכוחות הטומאה, בין סטרא דקדושה לסטרא אחרא, ולא תמיד הטוב מנצח כי יש בחירה...

אבל אולי, אולי יקרה משהו אחר. הדבר הכי פחות צפוי אולי יתממש - ומי שנלחם נגד פתיחת המרכולים בתל אביב בשבת – יהיה ראש ממשלה בממשלה מכבדת שבת...

לא כל חובש כיפה הוא שומר שבת ולא תמיד שומר שבת הוא יהודי שחובש כיפה, אבל אולי עוד תזכה מדינת ישראל לראש ממשלה שומר שבת...

יש בזה הרבה עוצמה כי השבת היא מקור הברכה, השבת היא מרכז היהדות, היא ה dna של היהדות.

נשאר לנו להתפלל על נצחון הקדושה, ולהתחזק בעצמנו ביתר שאת בשמירת השבת – ובפרט בשבת זו - להזהר מכל חשש של תקלת דרכים העלולה לגרום שנסיעה לרשב"י תגרום לחילול שבת וחילול השם, ונזכה לברכת 'כי אשמרה שבת א-ל-י שמרני'.

שבת שלום וכל טוב לכולם

לתגובות: פקס 039601961 nhrh999@gmail.com

ישיבת מאור יצחק מושב חמד